

I

(Seadusandlikud aktid)

DIREKTIIVID

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV (EL) 2015/1794,

6. oktoober 2015,

millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ ja 2002/14/EÜ ning nõukogu direktiive 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ seoses meremeestega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 153 lõike 2 punkti b koostoimes artikli 153 lõike 1 punktidega b ja e,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 153 kohaselt võivad Euroopa Parlament ja nõukogu seadusandliku tavamenetluse kohaselt kehtestada direktiividega järk-järgult rakendamise miinimumnõudeid, et parandada töötingimusi ning töötajate teavitamist ja konsulteerimist. Selliste direktiividega ei tohiks ette näha ebaproportsionaalseid kulusid ega kehtestada haldus-, finants- ja õiguslike piiranguid viisil, mis pidurdaks jätkusuutliku majanduskasvu ja töökohtade loomise mootoriks olevate väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete loomist ja arengut.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2008/94/EÜ ⁽⁴⁾, 2009/38/EÜ ⁽⁵⁾ ja 2002/14/EÜ ⁽⁶⁾ ning nõukogu direktiivides 98/59/EÜ ⁽⁷⁾ ja 2001/23/EÜ ⁽⁸⁾ kas jäetakse teatavad meremeeste kategooriad kohaldamisalast välja või lubatakse liikmesriikidel need kohaldamisalast välja jätta.

⁽¹⁾ ELT C 226, 16.7.2014, lk 35.

⁽²⁾ ELT C 174, 7.6.2014, lk 50.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 8. juuli 2015. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 18. septembri 2015. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiv 2008/94/EÜ töötajate kaitse kohta töandja maksejõuetuse korral (ELT L 283, 28.10.2008, lk 36).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/38/EÜ Euroopa tööühenduste asutamise või töötajate teavitamise ja nendega konsulteerimise korra sisseseadmise kohta liikmesriigis ettevõtetes või kontsernides (ELT L 122, 16.5.2009, lk 28).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2002. aasta direktiiv 2002/14/EÜ, millega kehtestatakse töötajate teavitamise ja nõustamise üldraamistik Euroopa Ühenduses (EÜT L 80, 23.3.2002, lk 29).

⁽⁷⁾ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/59/EÜ kollektiivseid koondamisi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 225, 12.8.1998, lk 16).

⁽⁸⁾ Nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/23/EÜ ettevõtjate, ettevõtete või nende osade üleminekul töötajate õigusi kaitsvate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 82, 22.3.2001, lk 16).

- (3) Komisjon rõhutas oma 21. jaanuari 2009. aasta teatises „Strateegiliste eesmärkide ja soovitude kohta seoses ELi meretranspordipoliitikaga kuni 2018. aastani” vajadust luua integreeritud õigusraamistik, et muuta merendussektor konkurentsivõimelisemaks.
- (4) Väljajätmised ja/või nende rakendamise võimalus võivad piirata meremeeste õigusi, nagu õigus headele ja õiglasele töötingimustele ning teavitamisele ja konsulteerimisele, või takistada meremeestel neid õigusi täielikult kasutada. Kui väljajätmised ja/või nende rakendamise võimalus ei ole objektiivsete asjaoludega põhjendatud ning kui meremehi ei kohelda võrdselt, tuleks selliseid väljajätmisi võimaldavad sätted välja jätta.
- (5) Praegune õiguslik olukord, mis on osaliselt tingitud meremehe elukutse eripärast, põhjustab eri liikmesriikides sama kategooria töötajate erinevat kohtlemist, olenevalt sellest, kas liikmesriigid kehtivate õigusaktidega lubatud erandeid ja valikulisi väljajätmisi kohaldavad või mitte. Märkimisväärne arv liikmesriike ei ole kõnealuseid valikulisi väljajätmisi kasutanud või on neid kasutanud üksnes vähesel määral.
- (6) Komisjon tõi oma 10. oktoobri 2007. aasta teatises „Euroopa Liidu integreeritud merenduspoliitika” esile, et kõnealune poliitika tugineb selgele arusaamisele, et kõik Euroopa ookeanide ja meredega seotud küsimused on omavahel seotud ja et merendusstrateegiaid tuleb arendada ühendatult, kui nendega loodetakse saavutada soovitud tulemusi. Samuti rõhutas komisjon liidu kodanike jaoks merendusega seotud töökohtade hulga suurendamise ja kvaliteedi parandamise vajadust ning laeva pardal töötingimuste parandamise olulisust, muu hulgas teadusuuringutesse, haridusse, koolitusse, töötervishoidu ja -ohutusse tehtavate investeeringute kaudu.
- (7) Käesolev direktiiv on kooskõlas strateegiaga „Euroopa 2020” ja selle tööhõivealaste eesmärkidega ning strateegiaga, mille komisjon esitas oma 23. novembri 2010. aasta teatises „Uute oskuste ja töökohtade tegevuskava: Euroopa panus täieliku tööhõive saavutamisse”.
- (8) Meremajandusel on märkimisväärne osakaal liidu majanduse töökohtades ja kogulisandväärtuses.
- (9) Komisjon on vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 154 lõikele 2 konsulteerinud liidu tasandi tööturu osapooltega, arutades võimalikke liidu tasandi meetmeid selles valdkonnas.
- (10) Merendussektori tööturu osapooled jõudsid oma sotsiaaldialoogi raames ühisele arusaamisele, mis on käesoleva direktiivi jaoks väga oluline. Kõnealuse ühise arusaamisega on leitud hea tasakaal meremeeste töötingimuste parandamise vajaduse ja sektori eripära asjakohase arvessevõtmise vahel.
- (11) Võttes arvesse merendussektori eripära ja selliste töötajate eriomaseid töötingimusi, keda mõjutab käesolevast direktiivist tulenev väljajätmiste kaotamine, tuleb kohandada käesoleva direktiiviga muudetavate direktiivide mõningaid sätteid, et need kajastaksid asjaomase sektori eripära.
- (12) Võttes arvesse viimaste aastate tehnoloogilist arengut, eelkõige kommunikatsioonitehnoloogia alal, tuleks ajakohastada teavitamist ja konsulteerimist käsitlevaid nõudeid ning neid tuleks kohaldada kõige asjakohasemal viisil, sealhulgas kasutades uusi kaugside tehnoloogiaid ning suurendades interneti kättesaadavust ja tagades selle mõistliku kasutamise laeva pardal, et parandada käesoleva direktiivi rakendamist.
- (13) Tuleks tagada, et ei mõjutata käesoleva direktiiviga hõlmatud meremeeste õigusi, mida liikmesriigid on neile andnud siseriiklike õigusaktidega, millega rakendatakse direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ, 2002/14/EÜ, 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ. Käesoleva direktiivi rakendamisega ei tohiks põhjendada üheski liikmesriigis valitseva olukorra halvenemist.
- (14) Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni 2006. aasta meretöönormide konventsiooni eesmärk on tagada meremeestele inimväärsed töö- ja elutingimused, kehtestades tervishoiu- ja ohutusnõuded, õiglased töötingimused ja erialase väljaõppe, kindlustada laevandusettevõtjatele aus konkurents konventsiooni ülemaailmse kohaldamise kaudu, ning tagada rahvusvahelisel tasandil võrdsed võimalused töötajate mõnede, ehkki mitte kõigi õiguste osas sõltumata

töötajate kodakondsusest või riigist, mille lipu all laev sõidab. Kõnealuses konventsioonis, nõukogu direktiivis 2009/13/EÜ ⁽¹⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivides 2009/16/EÜ ⁽²⁾ ja 2013/54/EL ⁽³⁾ sätestatakse meremeeste õigused inimväärsetele töötingimustele paljudes valdkondades, tagatakse meremeeste ühtsed õigused ja kaitse tööl ning toetatakse võrdsete tingimuste loomist, sealhulgas liidu siseselt.

- (15) Liit peaks püüdma parandada töö- ja elutingimusi laeva pardal ning kasutama innovatsiooni potentsiaali, et suurendada merendussektori atraktiivsust liidu meremeeste, sealhulgas noorte meremeeste jaoks.
- (16) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki – parandada meremeeste töötingimusi ning nende teavitamist ja nendega konsulteerimist – ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda meetme ulatuse ja toime tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (17) Käesolev direktiiv austab põhiõigusi ja järgib Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige õigust headele ja õiglastele töötingimustele ning töötajate õigust olla ettevõttes informeeritud ja konsulteeritud. Käesolevat direktiivi tuleks rakendada kooskõlas nimetatud õiguste ja põhimõtetega.
- (18) Direktiive 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ, 2002/14/EÜ, 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ tuleks seetõttu vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2008/94/EÜ muutmine

Direktiivi 2008/94/EÜ artikli 1 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Kui liikmesriikide siseriiklikes õigusaktides juba kohaldatakse sellist sätet, võivad liikmesriigid füüsilise isiku poolt palgatud koduabilised käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta.”

Artikkel 2

Direktiivi 2009/38/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/38/EÜ muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 1 lõige 7 jäetakse välja.
- 2) Artikli 10 lõikesse 3 lisatakse järgmised lõigud:

„Läbirääkimiste erikomisjoni või Euroopa tööõukogu liikmel või asendusliikmel, kes on merelaeva meeskonna liige, on õigus osaleda läbirääkimiste erikomisjoni või Euroopa tööõukogu koosolekul või mis tahes muudel artikli 6 lõike 3 kohase kokkuleppe alusel toimuvatel koosolekutel, kui kõnealune liige või asendusliige ei asu koosoleku toimumise ajal merel või asub sellise riigi sadamas, mis ei ole laevandusettevõtja alalise asukoha riik.

⁽¹⁾ Nõukogu 16. veebruari 2009. aasta direktiiv 2009/13/EÜ, millega rakendatakse Euroopa Ühenduse Reederite Ühingu (ECSA) ja Euroopa Liidu Transporditööstuse Ametiühingute Liidu (ETF) sõlmitud kokkulepet 2006. aasta meretöönormide konventsiooni kohta ja muudetakse direktiivi 1999/63/EÜ (ELT L 124, 20.5.2009, lk 30).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/16/EÜ, mis käsitleb sadamariigi kontrolli (ELT L 131, 28.5.2009, lk 57).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiv 2013/54/EL 2006. aasta meretöönormide konventsiooni järgimise ja täitmise tagamisega seotud lipuriigi kohustuste kohta (ELT L 329, 10.12.2013, lk 1).

Võimaluse korral kavandatakse koosolekute toimumine viisil, mis hõlbustab selliste liikmete või asendusliikmete osalemist, kes on merelaeva meeskonna liikmed.

Juhul kui läbirääkimiste erikomisjoni või Euroopa töönõukogu liikmel või asendusliikmel, kes on merelaeva meeskonna liige, ei ole võimalik koosolekul kohal viibida, kaalutakse võimaluse korral uute info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kasutamist.”

Artikkel 3

Direktiivi 2002/14/EÜ muutmine

Direktiivi 2002/14/EÜ artikli 3 lõige 3 jäetakse välja.

Artikkel 4

Direktiivi 98/59/EÜ muutmine

Direktiivi 98/59/EÜ muudetakse järgmiselt.

- 1) Artikli 1 lõike 2 punkt c jäetakse välja.
- 2) Artikli 3 lõikesse 1 lisatakse teise lõigu järele järgmine lõik:

„Kui kavandatav kollektiivne koondamine puudutab merelaeva meeskonna liikmeid, teatab tööandja sellest selle riigi pädevale asutusele, kelle lipu all merelaev sõidab.”

Artikkel 5

Direktiivi 2001/23/EÜ muutmine

Direktiivi 2001/23/EÜ artikli 1 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse merelaeva ülemineku suhtes, mis on osa ettevõtja, ettevõtte või ettevõtja või ettevõtte osa üleminekust lõigete 1 ja 2 tähenduses, tingimusel et omandaja asub territooriumil, kus kehtib ELi toimimise leping või ülemineku objektiks oleva ettevõtja, ettevõtte või ettevõtja või ettevõtte osa asukohaks jääb territoorium, kus kehtib ELi toimimise leping.

Käesolevat direktiivi ei kohaldata, kui ülemineku ainsaks objektiks on üks või mitu merelaeva.”

Artikkel 6

Kaitse tase

Käesoleva direktiivi rakendamine ei tohi mitte mingitel asjaoludel põhjustada käesoleva direktiivi kohaldamisalasse kuuluvate töötajate kaitse üldise taseme, mille liikmesriigid on juba taganud direktiividega 2008/94/EÜ, 2009/38/EÜ, 2002/14/EÜ, 98/59/EÜ ja 2001/23/EÜ hõlmatud valdkondades, alandamist.

Artikkel 7

Komisjoni aruanne

Komisjon esitab pärast konsulteerimist liikmesriikide ja tööturu osapooltega liidu tasandil aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule käesoleva direktiivi artiklite 4 ja 5 rakendamise ja kohaldamise kohta hiljemalt 10. oktoobriks 2019.

*Artikkel 8***Ülevõtmine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 10. oktoobriks 2017. Nad teavitavad sellest viivitamatult komisjoni.

Kui liikmesriigid need sätted vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste õigus- ja haldusnormide teksti.

*Artikkel 9***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

*Artikkel 10***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Strasbourg, 6. oktoober 2015

Euroopa Parlamendi nimel
president
M. SCHULZ

Nõukogu nimel
eesistuja
N. SCHMIT
